

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Karin Hassler, informationschef
08-5782 91 01

TJÄNSTESKRIVELSE

2010-03-23

Diarienummer
2010/KS 0096 51

Kommunstyrelsen

Ändrad utgivning av Tyresöbandet

Förslag till beslut

Tyresö kommuns taltidning, Tyresöbandet, ändrar utgivning från 21 nummer per år till 11 nummer som kommer ut i samband med den månatliga annonsbilagan i Mitt-i-Tyresö.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Karin Hassler
Informationschef

Sammanfattning

Tyresöbandet har, trots en marknadsföringsinsats och samarbete med servicecenter, bibliotek, socialtjänst och tillgänglighetssamordnare, endast 25 prenumeranter. Möjligheten för synskadade att på andra sätt tillgodogöra sig information via Internet har ökat dramatiskt de senaste åren. Med hjälp av talsyntesprogram kan datorer läsa upp all typ av text. Tyresö kommuns hemsida har dessutom försetts med en Lyssna-funktion som möjliggör uppläsning av nyheter och information på webbplatsen från alla datorer med webbläsare.

Beskrivning av ärendet

Tyresöbandet distribuerades fram till 2009 varje vecka med uppehåll för sommar och julhelgen. Receptionen och senare Servicecenter sammanställde material som skickades till Iris Intermedia för inläsning och distribution via kassett. Kostnaden för detta överskred det budgeterade beloppet med ca 100 procent och tidningen hade endast 19 prenumeranter. En marknadsföringskampanj med flyers, annonsering och samarbete med servicecenter, bibliotek, socialtjänst och tillgänglighetssamordnare, ökade antalet prenumeranter till 25. Utgivningen reducerades 2009 till 21 nr per år (varannan vecka exkl sommar och julhelg). Efter sommaren övergavs kassettformatet för den modernare Daisy-skivan som kan avlyssnas med en särskild Daisy-spelare som Syncentralen tillhandahåller och som även kan lånas från bibliotek. Inför byte till annat format genomförde tillgänglighetssamordnaren Gunnar Hagberg telefonintervjuer med en stor del av läsarna som sade sig uppskatta tidningen och flertalet hade tillgång till Daisy-spelare. Riktlinjerna för vilken information som ska läsas in har setts över. Fokus har lagts på nyheter från Synskadades Riksförbund, kommunala nyheter från tyreso.se, kommunrutan och månadsbilagan, artiklar skrivna för andra lokala media, evenemangtips och information om nya talböcker på biblioteket. Varje utgåva avslutas också med information om servicecenter och vad de kan hjälpa till med.

Ny teknik gör information lättillgängligare

Under 2009 försågs kommunens webbplats med en Lyssna-funktion som medger att informationen kan avlyssnas på alla datorer med webbläsare utan att andra specialprogram för talsyntes har installerats. Lyssna-funktionen markerar också den text som läses upp vilket underlättar för personer med dyslexi. Lättlästa sidor med övergripande information på lättläst svenska, stor grad och korta rader har också införts för att underlätta för personer med läs- och språksvårigheter.

Yngre personer med lässvårigheter använder datorer och intranät vilket gör att nyrekrytering i dessa åldersgrupper inte sker, däremot kan den demografiska utvecklingen i Tyresö tala för att antalet prenumeranter inte sjunker de närmaste åren.

Resurser och prioriteringar

Servicecenter som idag sammanställer materialet har svårt att prioritera detta då förvaltningarna önskar få fler tjänster utförda av servicecentrets personal. Diskussioner har förts om att informationsenheten tar över sammanställningen. För att detta inte ska ske på

bekostnad av fullgod information till övriga Tyresöbor och kommunens anställda samt fortsatt utveckling föreslås en minskning av utgivningsfrekvensen och en samordning med kommunbilagan och de digitala nyhetsbrev från tyreso.se. Resurser – personella och budgeterade medel – skulle då kunna omdirigeras till en fortsatt satsning på förbättring av teknik och tjänster på tyreso.se, exempelvis genom teckenspråksfilmer. Möjlighet borde också finnas att mot en mindre kostnad sända taltidningen på Tyresöradion (förslag har ej besvarats av radion). Iris Intermedia har lämnat offert på att helt ta över produktionen inkl insamling av material vilket skulle bli avsevärt mycket dyrare., 73 350 kr för 11 nummer jämfört med de 50 000 som budgeterats för 2010.

SRF:s önskemål

Synskadades Riksförbund har i en skrivelse önskat att taltidningen ges ut varje vecka. De vill utöka innehållet till att även innefatta Landstingsinformation och lokaltidningen Mitt-i-Tyresö – se bilaga. De förordar också samproduktion med Haninge där 44 nummer per år produceras helt och hållet av en ensamföretagare. Informationsenheten känner att detta skulle medföra avsevärt merjobb och en ökad sårbarhet.

Omvärldsbevakning

En sammanställning av taltidningar i länet 2009 hade av 14 svarande kommuner

- 3 saknade helt taltidning
- 4 utgivning av inläst hushållstidning 6-10 gånger per år
- 2 utgivning 21-27 nr/år
- 5 utgivning varje vecka med vissa undantag (ca 44 nr/år)

21 mars 2010

Till Informationschefen i Tyresö kommun

Kommunal taltidning i Tyresö kommun

Bakgrund

Ett av de största problemen för personer med synnedsättning är att ta del av skriven information. Merparten av all information finns i tryckt form och allt mer av kommunal information finns på kommunens hemsida. Även om Tyresö kommuns hemsida har anpassats och förbättrats avsevärt under det senaste året är flertalet synskadade utestängda från möjligheten att ta del av information på Internet.

Drygt 1 % av befolkningen har en så omfattande synnedsättning att de är i behov av rehabiliteringsinsatser, personligt stöd och av hjälpmedel för att fungera i vardagen. För Tyresös vidkommande innebär detta 400 – 500 personer.

Flertalet, ungefär 80 % är äldre än 65 år och har i regel inte tillgång till eller kan använda modern datorteknik.

Varför En kommunal taltidning

Tidningen kan ge synskadade möjlighet att ta del av information som stärker individens förmåga till delaktighet och medverkan i samhällslivet.

Det är en demokratisk rättighet att kunna få del av information riktad till samhällets medborgare.

Kommunen har enligt socialtjänstlagen att verka för att människor som av fysiska, psykiska eller av andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Även om behovet av insatser enligt socialtjänstlagen primärt skall bedömas från fall till fall bör kommunen tillse att synskadades speciella informationsbehov bäst tillgodoses genom en kommunal taltidning.

Tillgänglighet till information är en rättighet

Vi vill hänvisa till "KONVENTIONEN OM RÄTTIGHETER FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING" som antagits och ratificerats av Sverige. I två artiklar behandlas tillgänglighet respektive yttrandefrihet, åsiktsfrihet samt tillgång till information. Dessa är i utdrag citerade nedan.

Hela konventionstexten finns bilagd. Artiklarna 1 – 5, sidorna 6 – 11 beskriver syfte, definitioner, allmänna principer, allmänna åtaganden och jämlikhet och icke-diskriminering. Dessa är väsentliga som allmän bakgrund till de två citerade artiklarna.

Artikel 9 Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl.a. gälla

b) information, kommunikation och annan service...

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

Artikel 21 Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information:

Konventionsstaterna ska vidta alla ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan utöva yttrandefriheten och åsiktsfriheten, inklusive friheten att söka, ta emot och sprida uppgifter och idéer på lika villkor som andra och genom alla former av kommunikation som de själva väljer enligt definitionen i artikel 2, däribland genom att

a) utan dröjsmål och extra kostnader förse personer med funktionsnedsättning med information som är avsedd för allmänheten i tillgängligt format och teknologi anpassad för olika funktionsnedsättningar.

Mot denna bakgrund och med tanke på att 2010 är det år då enkelt avhjälpna hinder i samhället ska vara eliminerade anser vi det väsentligt att Tyresö har en väl fungerande kommunal taltidning.

Innehåll och omfattning

Den kommunala taltidningen skall tillgodose synskadades behov av:

- Information från kommunen.
- Nyheter och aktuell information som finns på kommunens hemsida.
- Information från kommunen som i övrigt finns i tryckt form t ex "Kalender med information från tekniska kontoret".
- Beslut som påverkar kommunens innevånare.
- Information från handikapprådet.
- Aktuella byggnads- och gatuarbeten som kan påverka framkomlighet och säkerhet på gator och torg.
- Kultur och evenemangstips.
- Aktuella telefonnummer och telefontider till förvaltningar som allmänheten har behov av att kontakta.
- Öppettider och begränsningar av dessa till kommunens olika förvaltningar, bibliotek, socialtjänst m.m.
- Ett urval av artiklar, notiser och evenemangstips från tidningen Mitt i Tyresö och bilagan i Dagens Nyheter som berör de boende i kommunen.
- Information och meddelanden från Stockholms läns landsting, statliga myndigheter och organisationer som direkt berör medborgarna i Tyresö kommun. I synnerhet sådan information som berör anpassning eller tillämpning rörande Tyresö.
- Specifik information t ex under valåret 2010.
- Information som gäller personer med synnedsättning.
- Talbokstips från biblioteket mm.

Läsformat

Tyresö taltidning bör ges ut i Daisy-format (förklaring längre ned i texten) en gång i veckan och vara kostnadsfri för mottagaren.

Den som ansvarar för utgivningen av taltidningen bör ansvara för att:

- Samla in aktuell information till tidningen
- Redigera dess innehåll
- Producera tidningen i Daisy-format
- Distribuera tidningen till mottagarna
- Hålla ett aktuellt register över taltidningsläsarna.

Därtill ska kommunen via hemtjänst, heminstruktör och talboksverksamhet fortlöpande marknadsföra taltidningen till berörd målgrupp.

Fortsatt utgivning samt alternativ

Taltidningen har under åtskilliga år utkommit på kassett. Denna teknik har fallit för åldersstreck och nuvarande medium utgörs av CD-skiva i Daisy-format helt enligt rekommendation från Handisam (Myndigheten för handikappolitisk samordning) och Synskadades Riksförbund. Samtliga synskadade inskrivna på Syncentralen får tillgång till en Daisy-spelare. Dessutom har biblioteket i Tyresö har ett antal för utlåning.

En offert rörande "Produktion, inläsning och distribution av Tyresö taltidning" inkom till kommunen från Iris InterMedia i december 2009. IrisInterMedia har lång erfarenhet och god kapacitet att producera taltidningar. Offerten täcker de informationsområden vilka vi ser som väsentliga. Dock utgör det av IrisInterMedia egenproducerade materialet inte något som behöver prioriteras, i synnerhet som kostnaden för den delen blir en stor del av totalkostnaden. Vår allvarligaste kritik mot offerten riktas mot utgivningsfrekvensen. En gång per månad (totalt 11 nummer per år) är så sällan att mycket av informationen förlorar sin aktualitet och att den trygghet som regelbundenheten utgör försvinner.

Som alternativ till Iris Intermedia vill vi framföra ett förslag att den kommunala taltidningen samproduceras t ex med Haninge kommun där utgivningen är 44 nummer per år. Det finns exempel på existerande samproduktion av kommunala taltidningar inom Stockholms län.

Tekniken att digitalisera dokument, som föreligger i elektronisk form, direkt till tal i Daisy-format har utvecklats starkt och utgör ett kostnadseffektivt alternativ. Inläsning är alltså inte nödvändig. Det finns företag som producerar taltidningar med denna teknik. Detta kan ge möjlighet att ta med längre dokument eller annat material som skulle ta lång tid att läsa in och följaktligen skulle bli kostsamt. Vissa kommuner ger ut kommunal information på detta sätt. Även om inte all information i en taltidning kan produceras genom överföring från elektroniska dokument kan det kraftigt reducera behovet av röstinläsning.

Tidigare har framförts tankar på en kommunal taltidning som inte enbart riktar sig till synskadade. Det är en stor grupp människor som har lässvårigheter av olika orsaker och som måste få tillgång till information genom att lyssna. I en kommun har bibliotekschefen fått i uppdrag att utreda hur man tillgodoser behovet av information till de grupper som inte kan tillgodogöra sig material i tryckt form.

Synskadades Riksförbund i Stockholms och Gotlands län med medlemmar i Tyresö kommun hemställer om att kommunen återgår till att utge en kommunal taltidning veckovis med visst uppehåll under sommaren och jul/nyår.

Björne Karlsson
SRF Stockholms och Gotlands län
08-462 45 19
bjorne.karlsson@srfabi.org

Lennart Nilsson
SRF Södertörn
0708-75 26 00
lennart@nids.se